

УДК 342.951

DOI 10.33244/2617-5959.1(2).2018.104-113

Кунєв Ю. Д.,
д.ю.н., професор,
Університет митної справи
та фінансів,
ORCID ID 0000-0002-5952-2052;

Кунєва З. Ю.,
к.ю.н., головний державний інспектор
Волинської митниці ДФС України,
ORCID ID 0000-0001-9763-0225

МИТНІ ФОРМАЛЬНОСТІ: ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена виявленню проблем реалізації правового явища «митні формальності» у митній діяльності. Встановлено, що в національному митному законодавстві підміняється або ототожнюється значення понять «митна процедура», «заходи митного контролю» значенням поняття «митні формальності», що вносить плутанину в праворозуміння та правозастосування митного законодавства в Україні. Запропоновано під час формування та реалізації митного законодавства України врахувати теоретичні розробки та пропозиції вітчизняних вчених, що стосуються митних формальностей і процедур.

Ключові слова: формальності; митні формальності; митна процедура; заходи митного контролю; митна діяльність; митне законодавство; Митний кодекс України.

Кунєв Ю. Д., Кунєва З. Ю. Таможенные формальности: проблемы реализации в Украине

Статья посвящена выявлению проблем реализации правового явления «таможенные формальности» в таможенной деятельности. Установлено, что в национальном таможенном законодательстве подменяется или отождествляется значение понятий «таможенная процедура», «средства таможенного контроля» значением понятия «таможенные формальности», что вносит путаницу в правопонимание и правоприменение таможенного законодательства в Украине. Предложено при формировании и реализации таможенного законодательства Украины учесть теоретические разработки и предложения отечественных ученых, касающиеся таможенных формальностей и процедур.

Ключевые слова: формальности; таможенные формальности; таможенная процедура; средства таможенного контроля; таможенная деятельность; таможенное законодательство; Таможенный кодекс Украины.

Мета статті полягає у виявленні проблем реалізації правового явища «митні формальності» у митній діяльності. Результати дослідження можуть стати важливою складовою в розвитку адміністративно-правової науки.

Постановка проблеми. Актуальність статті пояснюється тим, що без розгляду сутності та змісту основних публічно-правових понять, які є складовими норми діяльності, практики їх застосування в нормах права та правозастосовній практиці складно визначити напрями та шляхи розвитку демократичних основ організації суспільного життя, законодавства та діяльності органів публічної влади України.

Одним із фундаментальних публічно-правових понять у митній сфері діяльності є поняття «формальності» та «митні формальності», правильна реалізація яких впливає на якість митного законодавства, результативність діяльності митних адміністрацій та забезпеченість прав і свобод їхніх клієнтів – юридичних і фізичних осіб.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі питанням реалізації міжнародно-правових явищ «формальності», «митні формальності», «адміністративні формальності» в національному законодавстві і правозастосовній практиці до останнього часу приділяється досить мало уваги.

Питанню розгляду реалізації правового явища «митні формальності» присвячували свої роботи такі вчені, як Л. Р. Баязітов, Ю. Д. Кунев та деякі інші. Але, крім наведених авторів, суттєвих досліджень публічно-правового явища «митні формальності» не здійснювалося. Тому потребує подальшого вивчення теорія і практика реалізації митних формальностей. Продовження розвитку цього напрямку досліджень повинно сприяти позитивним змінам у законотворчості та правозастосуванні.

Виклад основного матеріалу. «Існуючі моделі організаційних та правових норм митної діяльності мають систему суперечностей за різними взаємозалежними аспектами: соціальними, правовими, економічними; організаційними тощо» [1, с. 69].

Основні проблеми можна поділити, розглядаючи їх за теоретичним та практичним аспектами. Питання теорії, що стосуються правових явищ «формальності», «митні формальності», «публічні формальності», вже достатньо повно досліджено й оприлюднено у ряді наукових праць [2–5].

З огляду на вже опубліковані праці й аналіз законодавства можемо констатувати, що значення реалізації митних формальностей у законодавстві і правозастосовній практиці набуває ваги за необхідності гарантування реалізації прав та інтересів громадян на більш високому рівні за допомогою спеціальних засобів і способів: виокремлення, спрощення, уніфікації формальностей; упровадження інституту адміністративної процедури, де формальності відіграють значну роль.

Практика помилкового ставлення до митних формальностей продовжується в митному законодавстві України та митній діяльності дотепер, оскільки у законодавстві з'явився сам термін, але він використовується несвідомо або неправильно: «Встановлено, що у більшості випадків підміняється або ототожнюється значення понять «митна процедура», «заходи митного контролю» значенням поняття «митні формальності», що вносить плутанину в праворозуміння та правозастосування митного законодавства в Україні» [6].

Більшість науковців країн пострадянського простору взагалі не конкретизують, що таке митні формальності, визначаючи їх як «формалізована послідовність дій ...», не конкретизуючи також, у чому полягає спрощення, а в чому гармонізація [7], розуміючи під цим швидше процедуру або загальний порядок дій, але зовсім не формальності. Такий підхід у країнах пострадянського простору є стандартним, коли поняття «митні формальності» застосовують на власний розсуд, маючи на увазі щось досить загальне і неконкретне або підміняючи одне поняття іншим. Наведемо приклад такого ставлення

до митних формальностей навіть у підручниках: «Уніфікація і гармонізація національних правових систем у сфері митних процедур з метою спрощення і прискорення їх проходження особами, що переміщують товари через митні кордони держав і митних союзів», переходячи далі за текстом взагалі на невідому сферу: «Уніфікація та гармонізація правових систем у сфері митних формальностей» [8].

Розкриємо більш детально проблеми практичного плану, які залежать і від проблем теоретичного плану. Наведемо ряд прикладів, що розкривають і ілюструють проблеми реалізації митних формальностей і наслідки, до яких це призводить.

В українському митному законодавстві та правозастосовній практиці не відбувається чіткого виокремлення фактового складу реалізації права та законного інтересу в діяльності. На стан такої невизначеності насамперед впливає діяльність органу, на який покладено завдання реалізації митного законодавства (митна служба) та діяльність органів публічної влади, які безпосередньо формують митне законодавство або беруть участь у цьому процесі. Відсутність чіткого визначення фактового складу у законодавстві призводить до ряду негативних явищ, коли від осіб, яких це стосується, під виглядом, офіційна підстава – виконання суб'єктом приватного права митних формальностей, вимагаються виконання додаткових дій, умов і вимог, не визначених на законодавчому рівні, зокрема надання додаткових відомостей та документів, спираючись на твердження, що все це обов'язкові для суб'єкта приватного права умови та зобов'язання на шляху до реалізації права і законного інтересу.

Іншим негативним явищем/прикладом є те, що у деяких нормативно-правових актах підміняється значення поняття «заходи митного контролю» значенням поняття «митні формальності», що вносить повну плутанину у праворозуміння та правозастосування митного законодавства в Україні, зокрема в таких нормативно-правових актах: «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті»: Мінфін України (наказ від 10.03.2015 № 308) [9]; «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні транзитних переміщень»: Мінфін України (наказ від 09.10.2012 № 1066) [10]; «Про виконання митних формальностей відповідно до заявленого митного режиму»: Мінфін України (наказ від 31.05.2012 № 657) [11]; «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа»: Мінфін України (наказ від 30.05.2012 № 631) [12]; «Про митні формальності на трубопровідному транспорті та лініях електропередачі»: Мінфін України (наказ від 30.05.2012 № 629) [13]; «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення комплектних об'єктів»: Мінфін України (наказ від 30.05.2012 № 630) [14]; «Про затвердження Порядку справляння плати за виконання митних формальностей органами доходів і зборів поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для них»: Мінфін України (наказ від 23.10.2017 № 862) [15]. До внесення змін в назву ці нормативно-правові акти у своїй назві мали формулювання «заходи митного контролю ...», що повністю відповідало їхньому змісту. Така заміна понять призвела до того, що заходи митного контролю були означені як «митні формальності», хоча, по суті, такими не є.

Законодавець продовжує використовувати таку саму тактику заміни одних понять на інші, не переймаючись невідповідністю змісту і форми, зокрема в проекті Закону України (2017 р.) «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України

щодо запровадження механізму «єдиного вікна» та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України» (URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62378), прийнятому 05.04.2018 Верховною Радою України у першому читанні. Типовим для цього законопроекту є пропозиція заміни словосполучень в чинних нормативно-правових актах: «Органи доходів і зборів здійснюють митне оформлення» та «Органи доходів і зборів здійснюють митний контроль» на «Органи доходів і зборів здійснюють митні формальності», по суті, відбувається заміна одного поняття на інше без вказівки на те, які конкретно формальності, який суб'єкт повинен вчинити для реалізації власних зобов'язань у митній процедурі. Такий підхід імітує імплементацію положень з міжнародних норм шляхом вживання використаних у них окремих термінів, у першу чергу, «митні формальності», а не імплементацію принципів і загальної логіки здійснення стандартів митної діяльності, де митні формальності мають своє чітко визначене призначення у певній митній процедурі.

Про невідповідність такої прямої заміни понять, яку використовує український законодавець, та різне значення понять у митній діяльності свідчать і положення Митного кодексу ЄС (2013 р.), де вживаються поняття «контроль» та «формальності» окремо, і ця відмінність понять підкреслюється постійно: ст. 15 «... необхідне для здійснення формальностей та контролю»; ст. 49 «Митний контроль та формальності», «передбачає такий різновид контролю та формальностей»; ст. 181 «... відповідних митних формальностей і процедур контролю»; ст. 184 «відповідні митні формальності та процедури контролю» [16]. За законодавством ЄС «митні формальності» вважаються окремою категорією з чітко визначеним призначенням і місцем у митній процедурі. Під час формування митного законодавства України використовується відмінний підхід, де поняття «митний контроль» або «митне оформлення» замінюється на «митні формальності» без жодного пояснення його змісту і призначення, що призводить до розмитості кордонів між приватним та публічним у митній процедурі. Яскравою ілюстрацією такого підходу є зміни, що пропонуються проектом Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України» та деяких інших законів України щодо запровадження механізму «єдиного вікна» та оптимізації здійснення контрольних процедур під час переміщення товарів через митний кордон України, які стосуються змін до Закону України «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання», де передбачено зміни до ст. 21 «Митний контроль» подати як «митні формальності» без наведення переліку конкретних митних формальностей.

Така ситуація траплялася б набагато рідше, якщо в митному законодавстві України відбудуться суттєві зміни, які покладені в основу та реалізовані в Кіотській конвенції, до якої Україна приєдналася 2006 року. Зміст цих положень полягає у такому: основу митної діяльності становлять митні процедури, неодмінним елементом яких є митні формальності.

Наступним негативним прикладом є ситуація, коли митні формальності, які не вчинив суб'єкт приватного права, перебуваючи в диспозитивній зоні дії права (сфера дії норм приватного права), трактуються судом як доказ мотиву навмисної дії або бездіяльності. Зокрема, відбуваються спроби притягнення суб'єкта ЗЕД до відповідальності за складом ст. 485 Митного кодексу за приховування відомостей [17]. На думку суду, механізм приховування відомостей – це факт неподання до митниці попередньої митної декларації.

Іншими словами, суб'єкт приватного права повинен заздалегідь подати документи на митницю, що для суду ніби є свідченням того, що він не збирається порушувати митне законодавство. Якщо він такого не зробить, то це потенційний правопорушник.

Така ситуація відбувається тому, що митниця й суд не бажають розуміти очевидних речей про те, що умисел суб'єктів приватного права не може стосуватися випадків зобов'язання вчиняти певні формальності та карати за їхнє не вчинення, тому що такі зобов'язання чітко не визначені. А склад правопорушення про те, що інформація в документах неправдива або неточна, потребує визначення складу відхилення від норми та доказування умислу в безпосередніх діях суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

У Кіотській конвенції (спеціальний додаток А, глава 1 «Формальності, що передують представленню декларації на товари») як практику застосування визначено: «У випадках, коли митна служба вимагає документацію у зв'язку з пред'явленням товарів митній службі, вона не вимагає надання у цій документації іншої інформації, крім необхідної для ідентифікації товарів та транспортного засобу» [18].

Ця теза підтверджує загальну практику обмеження сваволі адміністрації у формуванні зайвих умов, потрібних для вчинення формальностей та їх змісту.

Тому на відміну від дій у правовій процедурі формальності як правовий засіб чітко, конкретно і повно мають бути визначені законодавством, зокрема митним. Змінювати оперативні складові вчинення формальностей (час і місце здійснення тощо) можливо лише в контексті реалізації передбаченої у законодавстві розпорядницької функції адміністрації з виданням підзаконного нормативно-правового акта або правозастосовного акта. Якщо такі умови не виконуються, то в адміністративного відомства або його представників виникає спокуса щодо ускладнення формальностей, оскільки це розширює сферу дії норм публічного права на сферу приватного.

Л. Р. Баязітов [19] на семінарі «Про готовність України до реалізації Угоди СОТ «Про спрощення процедур торгівлі» 28 квітня 2015 р. Київ, Україна, розкриваючи труднощі, які виникали під час проведення дослідження готовності України до реалізації Угоди СОТ «Про спрощення процедур торгівлі», зазначав, що: «Слід відновити в торговельній практиці України справжню роль митних формальностей як елементів встановленого, винятково законом, алгоритму взаємодії рівноправних суб'єктів – учасників торгових операцій з контролюючими органами. Сьогодні роль митних формальностей вихолощена, саме поняття нічим не відрізняється від радянського «митні операції», означаючи за фактом лише оформлену певним чином вказівку на проведення будь-якої дії.

Відновлення згаданої ролі митних формальностей також означатиме появу в національній правовій системі виразного «вододілу» між сферами приватного і публічного права» [20].

Для усунення частини проблем практичного плану та спираючись на вже оприлюднені роботи [2–5], пропонуємо внести зміни до Митного кодексу України, зокрема щодо визначення поняття митні формальності в митному кодексі України ст. 4 таким чином: «митні формальності – усі обставини, події і факти, що підлягають учиненню митною службою й особами, яких це стосується, для процедурної реалізації їх формалізованих зобов'язань та з метою дотримання митного законодавства України».

Поняття «митна служба», використане у значенні: «митна служба» – сукупність державних органів, на які покладено застосування «митного законодавства» та стягнення мит і податків, а також застосування інших законів і правил, що стосуються ввезення,

вивезення, переміщення або зберігання товарів». «Доцільно органи, які безпосередньо здійснюють митну справу, називати «митна служба» [21, с. 12].

На системотвірну роль терміна «митне законодавство» [21, с. 11–13] для формування в митному праві системи несуперечливих митно-правових понять вчені наголошують уже тривалий час. Тому для реалізації потенціалу і місця митних формальностей доцільно ввести в Митний кодекс України поняття «митне законодавство України».

Правильно визначивши сутність і зміст поняття «митні формальності», можна вирішити частину проблем, які існують у правозастосовній практиці реалізації публічно-адміністративної діяльності.

Митні формальності у митному законодавстві доцільно розподіляти за митними процедурами, оскільки вони є складовими кожної конкретної митної процедури. Перелік різновидів митних формальностей, наведений у Кіотській конвенції, Митному кодексі ЄС та місцями – у Митному кодексі України, конкретизує місце, час і обставини реалізації (настання, припинення, змін) фактової складової юридичних обов'язків. Як зазначали, основні умови і формальності зазвичай наявні в основних нормативно-правових актах, що визначають складові публічно-адміністративної діяльності. Але важливим є їхнє виокремлення та належне правове визначення.

Найбільш загальною ознакою, що споріднює митні формальності усередині різновидів та обумовлює відмінність між цими різновидами, є: 1) співвіднесення з моментом настання обов'язку із подання декларації на товари та випуском товарів; 2) суб'єктом, який вчиняє формальність (адміністративні, приватні); 3) митною операцією з якою безпосередньо пов'язана формальність. У Кіотській конвенції це виражено через назви та, зокрема, зміст глави 3 Генерального додатка «Митне оформлення та інші митні формальності», Спеціального додатка А «Митні формальності, які передують поданню декларації на товари» [18], Митний кодекс ЄС «Частина VIII Вивезення товарів з митної території Союзу. Глава 1. Формальності, що передують вивезенню товарів», Глава 2. Формальності при експорті товарів [16].

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі.

Встановлено, що у більшості випадків, незважаючи на теоретичні розробки, в національному митному законодавстві підміняється або ототожнюється значення понять «митна процедура», «заходи митного контролю» значенням поняття «митні формальності», що вносить плутанину в праворозуміння та правозастосування митного законодавства в Україні.

Розуміння і застосування митних формальностей, відповідно до викладених підходів та визначених ознак, дозволять суттєво покращити якість митного законодавства. За основу запровадження митних формальностей у митне законодавство України потрібно взяти підхід, який, за нашим переконанням, був покладений в основу під час розроблення Кіотської конвенції та проілюстрований у монографії: «Митні формальності: теорія і практика» [5]. У митній процедурі виділено два основні різновиди митних формальностей: з визначення/зміни часу, місця, умов виконання дій у митній процедурі; щодо поводження суб'єктів з об'єктами у процедурі. Без наявності необхідних митних формальностей сумнівними стають цілісність і якість нормування конкретної митної процедури.

Перспективним для подальших розвідок є дослідження митних процедур за Кіотською конвенцією, з чітким виокремленням кожних митних формальностей та порівняння отриманих моделей з положеннями митного законодавства України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кунев Ю. Д. Правова організація діяльності митної служби України: теоретичні та методологічні основи : дис. на здобуття наук. ступеня докт. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес, фінансове право; інформаційне право» / Ю. Д. Кунев. – Харківський національний університет внутрішніх справ. – Харків, 2010. – 442 с.
2. Кунев Ю. Д. Визначення сутності та змісту основних митно-правових понять: «митні формальності» / Ю. Д. Кунев, Л. Р. Баязітов // Вісник Академії митної служби України. – 2014. – № 1. – С. 7–19. – (Серія : «Право»).
3. Кунєва З. Ю. Публічні формальності: сутність значення / З. Ю. Кунєва // Правова позиція. – 2016. – № 2. – С. 62–78.
4. Кунєва З. Ю. Митні формальності: основи адміністративно-правової моделі : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес, фінансове право; інформаційне право» / Кунєва З. Ю. ; Університет митної справи та фінансів; Запорізький національний університет, Дніпро – Запоріжжя, 2017. – 194 с.
5. Кунєва З. Ю. Митні формальності : теорія і практика : монографія / З. Ю. Кунєва. – К. : Видавничий дім «АртЕк», 2018. – 216 с.
6. Кунєва З. Ю. Митні формальності як правові засоби митної процедури [Електронний ресурс] / З. Ю. Кунєва // Вісник Академії митної служби України. – 2015. – № 2. – С. 189–195. Серія : Право. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsup_2015_2_29.
7. Козловський Є. В. Роль государства в процессе упрощения гармонизации туристических формальностей / Є. В. Козловський // Публічне урядування. – 2016. – № 4 (5). – С. 101–109.
8. Буаева Н. Э. Международное таможенное право : учебник для магистров / Н. Э. Буаева, А. В. Зубач ; под общ. ред. А. В. Зубача. – М. : Юрайт, 2015. – 376 с.
9. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті : Мінфін України; Наказ : від 10.03.2015 № 308 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0486-15>.
10. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні транзитних переміщень : Мінфін України; Наказ : від 09.10.2012 № 1066 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z2120-12>.
11. Про виконання митних формальностей відповідно до заявленого митного режиму : Мінфін України ; Наказ : від 31.05.2012 № 657 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1669-12>.
12. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа : Мінфін України; Наказ : від 30.05.2012 № 631 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1360-12>.
13. Про митні формальності на трубопровідному транспорті та лініях електропередачі : Мінфін України; Наказ : від 30.05.2012 № 629 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1036-12>.
14. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення комплексних об'єктів : Мінфін України; Наказ : від 30.05.2012 № 630 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1025-12>.

15. Про затвердження Порядку справляння плати за виконання митних формальностей органами доходів і зборів поза місцем розташування цих органів або поза робочим часом, установленим для них : Мінфін України; Наказ : від 23.10.2017 № 862 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1385-17>
16. Regulation (EU) No 952/2013 of the European Parliament and of the Council of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2013:269:FULL&from=EN>.
17. Справа адміністративної юрисдикції за адміністративним позовом Фізичної особи-підприємця ОСОБА_2 до Одеської митниці Державної фіскальної служби України про скасування постанови у справі про порушення митних правил, та закриття провадження по справі : Постанова Малиновського районного суду м. Одеси : Справа № 521/12568/15-а, Пр. № 2а/521/257/15 від 29 жовтня 2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/53029376>.
18. International Convention on the simplification and harmonization of Customs procedures (as amended) (done at Kyoto on 18 May 1973, amended on 26 June 1999) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.wcoomd.org/Kyoto New/Content/content.html](http://www.wcoomd.org/Kyoto%20New/Content/content.html).
19. Баязитов Л. «Торговля без границ» – утопия или реальность? Л. Баязитов // Упрощение процедур торговли и ускорение перемещения товаров через границу: практические решения для Украины : круглый стол [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://singlewindow.org/upload/documenty/protokoly/UKR/18%20RG/Dodatok_3_VAJAZITOV_ISSLED_TF_UA_ALL.pdf.
20. Баязітов Л. Семінар про готовність України до реалізації Угоди СОТ про спрощення процедур торгівлі (28 квітня 2015 р.) [Електронний ресурс] / Л. Баязітов. – К., 2015. – Режим доступу : <https://www.knteu.kiev.ua/file/MTc=/df65c6a5de478310ebac3c0900f7555f.pdf>.
21. Кунев Ю. Д. Визначення сутності та змісту основних митно-правових понять: митна справа, митне законодавство / Ю. Д. Кунев, Л. Р. Баязітов // Вісник Академії митної служби України. – 2013. – № 1. – С. 7–14. – (Серія : «Право»).

REFERENCES

1. Kunyev Yu. D. Pravova organizaciya diyal'nosti my'noyi sluzhby` Ukrayiny`: teorety`chni ta metodologichni osnovy` : dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya dokt. yury`d. nauk. specz. 12.00.07 «Administraty`vne pravo i proces, finansove pravo; informacijne pravo» / Yu. D. Kunyev. – Xarkivs'ky`j nacional'ny`j universy`tet vnutrishnix sprav. – Xarkiv, 2010. – 442 s.
2. Kunyev Yu. D. Vy`znachennya sutnosti ta zmistu osnovny`x my`tno-pravovy`x ponyat`: «my`tni formal`nosti» / Yu. D. Kunyev, L. R. Bayazitov // Visny`k Akademiyi my`noyi sluzhby` Ukrayiny`. Seriya : «Pravo». – 2014. – № 1. – S. 7–19.
3. Kunyeva Z. Yu. Publichni formal`nosti: sutnist` znachennya / Z. Yu. Kunyeva // Pravova pozy`ciya. – 2016. – № 2. – S. 62–78.
4. Kunyeva Z. Yu. My`tni formal`nosti: osnovy` administraty`vno-pravovoyi modeli. – Dy`sertaciya na zdobuttya naukovogo stupenya kandy`data yury`dy`chny`x nauk za special`nistyu 12.00.07 «Administraty`vne pravo i proces, finansove pravo; informacijne pravo». – Universy`tet my`noyi spravy` ta finansiv; Zaporiz'ky`j nacional'ny`j universy`tet, Dnipro – Zaporizhzhya, 2017. – 194 s.

5. Kuniyeva Z. Yu. My`tni formal`nosti : teoriya i prakty`ka : monografiya / Z. Yu. Kuniyeva. – K. : Vy`davny`chy`j dim «ArtEk», 2018. – 216 s.
6. Kuniyeva Z. Yu. My`tni formal`nosti yak pravovi zasoby` my`tnoyi procedury` / Z. Yu. Kuniyeva // Visny`k Akademiyi my`tnoyi sluzhby` Ukrainy`. Seriya : Pravo. – 2015. – № 2. – S. 189–195. – Rezhym`m dostupu : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsup_2015_2_29.
7. Kozlovs`ky`j Ye. V. Rol` gosudarstva v processe uproshheny`yay`` garmony`zacy`y` tury`sty`chesky`x formal`nostej / Ye. V. Kozlovs`ky`j // Publichne uryaduvannya. – 2016. – № 4 (5). – S. 101–109.
8. Buvaeva N. Э. Mezhdunarodnoe tamozhennoe pravo : uchebny`k dlya magy`strov / N. Э. Buvaeva, A. V. Zubach ; pod obshh. red. A. V. Zubacha. – M. : Yurajt, 2015. – 376 s.
9. Pro zatverdzhennya Poryadku vy`konannya my`tny`x formal`nostej na mors`komu ta richkovomu transporti : Minfin Ukrainy`; Nakaz vid 10.03.2015 № 308. – Rezhym`m dostupu : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0486-15>.
10. Pro zatverdzhennya Poryadku vy`konannya my`tny`x formal`nostej pry`` zdijsnenni tranzitny`x peremishhen` : Minfin Ukrainy`; Nakaz vid 09.10.2012 № 1066. – Rezhym`m dostupu : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z2120-12>.
11. Pro vy`konannya my`tny`x formal`nostej vidpovidno do zayavlenogo my`tnogo rezhym`mu` : Minfin Ukrainy`; Nakaz vid 31.05.2012 № 657. – Rezhym`m dostupu : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1669-12>.
12. Pro zatverdzhennya Poryadku vy`konannya my`tny`x formal`nostej pry`` zdijsnenni my`tnogo oformlennya tovariv iz zastosuvannyam my`tnoyi deklaraciyi na blanku yedy`nogo administraty`vnoho dokumenta : Minfin Ukrainy`; Nakaz vid 30.05.2012 № 631. – Rezhym`m dostupu : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1360-12>.
13. Pro my`tni formal`nosti na truboprovodnomu transporti ta liniyax elektroperedachi : Minfin Ukrainy`; Nakaz vid 30.05.2012 № 629. – Rezhym`m dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1036-12>.
14. Pro zatverdzhennya Poryadku vy`konannya my`tny`x formal`nostej pry`` zdijsnenni my`tnogo oformlennya komplektny`x ob`yektiv : Minfin Ukrainy`; Nakaz vid 30.05.2012 № 630. – Rezhym`m dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1025-12>.
15. Pro zatverdzhennya Poryadku spravlyannya platy` za vy`konannya my`tny`x formal`nostej organamy` doxodiv i zboriv poza miscem roztashuvannya cy`x organiv abo poza robochy`m chasom, ustanovleny`m dlya ny`x : Minfin Ukrainy`; Nakaz vid 23.10.2017 № 862. – Rezhym`m dostupu : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1385-17>
16. Regulation (EU) No 952/2013 of the European Parliament and of the Council of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2013:269:FULL&from=EN>.
17. Sprava administraty`vnoyi yury`sdy`kciyi za administraty`vny`m pozovom Fyzy`chnoyi osoby`-pidpry`yemcy`a OSOBA\_2 do Odes`koyi my`tny`ci Derzhavnoyi fiskal`noyi sluzhby` Ukrainy` pro skasuvannya postanovy` u spravi pro porushennya my`tny`x pravyl, ta zakry`taya provadzhennya po spravi // Postanova Maly`novs`kogo rajonnogo sudu m. Odesy` : Sprava № 521/12568/15-a, Pr. № 2a/521/257/15, vid 29 zhovtnya 2015 roku. [Elektronny`j resurs]. – Rezhym`m dostupu : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/53029376>.
18. International Convention on the simplification and harmonization of Customs procedures (as amended) (done at Kyoto on 18 May 1973, amended on 26 June 1999) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.wcoomd.org/Kyoto New/Content/content.html](http://www.wcoomd.org/Kyoto%20New/Content/content.html).

19. Bayazy`tov L. «Torgovlya bez grany`cz» – utopy`ya y`ly` real`nost`? // Kruglyj stol «Uproshhenny`e procedur torgovly` y` uskoreny`e peremeshhenny`ya tovarov cherez grany`czu: prakty`chesky`e resheny`ya dlya Ukray`ny» [Elektronny`j resurs]. – Rezhym dostupu : http://singlewindow.org/upload/documenty/protokoly/UKR/18%20RG/Dodatok_3_BAJAZITOV_ISSLED_TF_UA_ALL.pdf.

20. Bayazitov L. Seminar pro gotovnist` Ukrayiny` do realizaciyi Ugody` SOT pro sproshhennya procedur torgivli (28 kvitnya 2015 r.). – K., 2015 [Elektronny`j resurs]. – Rezhym dostupu : <https://www.knteu.kiev.ua/file/MTC=/df65c6a5de478310ebac3c0900f7555f.pdf>.

21. Kunyev Yu. D. Vy`znachennya sutnosti ta zmistu osnovny`x my`tno-pravovy`x ponyat` : my`tna sprava, my`tne zakonodavstvo / Yu. D. Kunyev, L. R. Bayazitov // Visny`k Akademiyi my`tnoyi sluzhby` Ukrayiny`. Seriya : «Pravo». – 2013. – № 1. – S. 7–14.

Kuney Yu. D., Kuneva Z. Yu. Customs formalities: problems of realization in Ukraine

The article is devoted to the identification of problems of realization of the legal phenomenon of «customs formalities» in customs activities.

The research methodology is to analyze the problems of law enforcement practice and to identify the causes of problems that exist in the theory and customs legislation. The method of comparing the provisions concerning customs formalities in the customs legislation of Ukraine and the Kyoto Convention has been used.

It is established that in the national customs legislation the meaning of the concept of «customs procedure», «customs control measures» is replaced or is identified with the meaning of the concept of «customs formalities», which causes confusion in the legal understanding and enforcement of customs legislation in Ukraine.

It is proposed to take into account theoretical developments and proposals of domestic scientists regarding customs formalities and procedures in the course of the formation and implementation of the customs legislation of Ukraine.

The basis for the introduction of customs formalities in Ukraine's customs legislation is to adopt an approach that, in our belief, was the basis for the development of the Kyoto Convention and illustrated in the monograph: «Customs formalities: theory and practice». In the customs procedure two main types of customs formalities are distinguished: from the definition / change of time, place, conditions of execution of actions in the customs procedure; on the behavior of subjects with objects in the procedure. Without the necessary customs formalities in the customs legislation, the integrity and quality of the valuation of a specific customs procedure become questionable.

The results of the study can become an important component in the development of administrative law science and customs legislation.

Key words: *formalities; customs formalities; customs procedure; measures of customs control; customs activities; customs legislation; Customs Code of Ukraine.*

Стаття надійшла до редколегії 21 грудня 2018 року